

laného, takže by jen tento omyl byl pohnutkou jejich rozhodnutí, aby se věci dostaly do skutečné moci stěžovatelovy, nešlo by o věci svěřené, nýbrž o věci vylákané a nalézacímu soudu by bylo uvažovati, zda stěžovatel jednal v úmyslu, aby někomu způsobil škodu. Je tedy stěžovateli přisvědčiti, že nalézací soud doposud nerozřešil otázku, zda jde o věci svěřené čili nic, ač tak měl učiniti zvláště v každém jednotlivém případě, ve kterém se věci dostaly ve skutečnou stěžovatelovu moc a zejména vzhledem k tomu, že již v napadeném rozsudku bylo zjištěno, že stěžovatel nebyl vůbec k inkasu oprávněn.

Čís. 5423.

Pojem »majetkové škody« v smysle § 50 tr. nov.

Kto uplatňuje majetkový prospech, na ktorý má právny nárok na základe iného, s terajšou jeho činnosťou nijak nesúvisiaceho zákonného dôvodu, nedopúšťa sa podvodu, hoci použije úskočnosti, aby dosiahol od zaviazaného onoho prospechu.

(Rozh. zo dňa 12. novembra 1935, Zm III 59/35.)

N a j v y š š í s ú d v trestnej veci proti J. Ch. a spol., obžalovaným pre zločin podvodu, vyhovel zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva, z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p. zrušil rozsudok vrchného súdu čo do kvalifikácie trestného činu obžalovaných a kvalifikoval ich trestný čin ako zločin podvodu podľa § 70 tr. z., § 50 tr. nov. a § 380 tr. z.

Z d ô v o d o v :

Vo zmätočnej sťažnosti verejného obžalobcu (podľa § 385 č. 1 b) tr. p.) nie je síce výslovne uvedené, akej kvalifikácie trestných činov obžalovaných sa verejný žalobca domáha, z jej obsahu je však patrné, že žiada, aby trestné činy obžalovaných boli kvalifikované podľa obžaloby, tedy ako zločin podvodu podľa § 50 tr. nov. a § 380 tr. z., prípadne dotyčne obžalovaného J. Ch. aj podľa § 381, č. 3 tr. z. Tejto zmätočnej sťažnosti neľze odopreť oprávnenie.

Vrchný súd prevzal v celom rozsahu skutkové zistenia prvostupňového súdu, podľa ktorých obžalovaní spoločne prišli dňa 4. augusta 1931 v S. k L. B., pri čom obžalovaný J. Ch. sa predstavoval ako generálny zástupca a s vkladom 90.000 Kč ako spoločník firmy Bří P-ové, ktorý je oprávnený poskytnúť mimoriadnu slevu, a toto predstieranie potvrdzovali tiež obžalovaní R. H. a I. W. a spoločne premlúvali L. B. ku kúpe mláťacej garnitúry s benzínovým motorom v cene 30.570 Kč, pri čom mu sľúbili 33% slevu, takže mal zaplatiť len 20.380 Kč, a ubezpečili ho, že v prípade neposkytnutia slevy oni sami sa zaväzujú $\frac{1}{3}$ kúpnej ceny zaplatiť, kúpu však za týchto podmienok neuzavreli, ale ešte tohože dňa odišli s L. B. autom do N. a tam mu predložili O. P-om vypísaný kúpny list, ktorý L. B. podpísal v domnienke, že je spísaný

vo shode s úmluvou o 33% slevy, resp. o záväzku, podľa ktorého J. Ch., R. H. a I. W. zaplatia sami jednu tretinu kúpnej ceny vyjednanej mláťacej garnitúry s benzínovým motorom; len po návrate z N. zistil L. B., že kúpny list znie na plnú čiastku 30.570 Kč.

Prvostupňový súd kvalifikoval tento čin obžalovaných ako zločin podvodu podľa § 50 tr. nov., lebo mal za to, že ním bola L. B-ovi spôsobená škoda vo výške 10.190 Kč, lebo bez srážky tejto čiastky nebol by objednávku uzavrel, takže obžalovaní preto, aby sebe opatrili bezprávnym majetkovým prospechom (províziou), ako spolupachatelia iného úskočne uviedli v omyl, resp. v omyle udržiavali, a tým mu spôsobili majetkovú škodu presahujúcu 2.000 Kč.

Odvolací súd nemal skutkovú podstatu zločinu podvodu za danú z toho dôvodu, že podľa jeho názoru nie je preukázané, že by poškodenému, ktorý dostal mláťaciu garnitúru za bežnú, továrňou stanovenú cenu, nastala nejaká škoda a v akej výške, lebo pre zistenie prvého súdu, že by tu išlo o škodu 10.190 Kč, niet podkladu a o tejto škode by mohla byť reč len vtedy, keď by bolo preukázané, že továrňa stroj dodavšia tento predala drahšie o 10.190 Kč, než je jeho bežná cena.

Zmätočná sťažnosť vrchného štátneho zastupiteľstva právom vytyka nesprávnosť tohoto právneho výkladu pojmu »majetkovej škody« podľa § 50 tr. nov., lebo pre riešenie »majetkovej škody« v smysle citovaného ustanovenia zákona je smerodajnou nie objektívna, ale individuálna hodnota toho, čoho sa dotýčným jednaním nabýva, t. j. či náklad, ktorý oklamánym učinil, bol preňho nákladom užitočným. Učinil-li oklamánym, prípadne odhodlal-li sa urobiť určitý náklad v predpoklade, že pri jeho výši dosiahne účelu hospodársky mu užitočného, je na majetku poškodený, ukázalo-li sa, že onen predpoklad bol mylný. Každý náklad, ktorý oklamánym urobiť nechcel, pretože nebol podľa jeho presvedčenia pre jeho majetkové ciele užitočný, znižuje peňažnú hodnotu jeho majetku, zhoršuje jeho majetkový stav a tak znamená aj jeho majetkové poškodenie. Spadá preto pod tento zákonný pojem tiež ujma, ktorú trpí oklamánym tým, že práve len následkom ľstivého predstierania bere na seba plnenie, ktoré by — nebyť uvedenia v omyl — na seba nebral, najmä teda predsavezme-li určitú majetkovú dispozíciu, ktorú by inak nebol predsavezval, len následkom omylu vyvolaného v ňom ľstivým predstieraním iného.

V súdenom prípade odhodlal sa poškodený ku kúpe mláťacej garnitúry s benzínovým motorom len preto, že následkom tvrdenia obžalovaných mal za to, že celkový náklad nebude prevyšovať 20.380 Kč, keďže obžalovaní sa zaručili, že zbývajúcu čiastku 10.190 Kč zaplatia oni sami, predstierajúc proti pravde, že sú k poskytnutiu tejto slevy oprávnení a uvádzajúc také údaje o svojich majetkových pomeroch, prípadne o majetkových pomeroch obžalovaného J. Ch., ktoré boli spôsobilé uviesť poškodeného v omyl o oprávnení a možnosti obžalovaných prevzatý záväzok aj splniť. Podľa zisteného skutkového stavu nebol by sa poškodený odhodlal k uzavreniu zmienenej kúpopredajnej smluvy, keby bol vedel, že nakoniec bude musieť zaplatiť celú cenu kupovaných strojov, utrpel preto majetkovú škodu v čiastke 10.190 Kč, a to len následkom zisteného ľstivého predstierania obžalovaných. Je preto daná

táto vrchným súdom poprená náležitosť skutkovej podstaty zločinu podvodu.

K vývodom zmätočnej sťažnosti obžalovaných treba uviesť, že sú dané aj ostatné náležitosti skutkovej podstaty tohoto zločinu, najmä tie, že obžalovaní jednali za účelom zadováženia bezprávneho majetkového prospechu a že poškodený bol úskočne uvedený v omyl. Vrchný súd zistil, že obžalovaní dostali na základe sjednania kúpopredajnej zmluvy medzi poškodeným L. B. a firmou Bří P. 15% províziu, ktorú im firma vyplatila a o ktorú sa obžalovaní podelili. Obžalovaní poukazujú teraz vo zmätočnej sťažnosti na to, že túto províziu neľze považovať za bezprávny majetkový prospech, keďže pravoplatným rozsudkom okresného súdu v N. zo dňa 6. júna 1932 bol poškodený L. B. odsúdený k zaplateniu 10.393 Kč 80 h (10.190 Kč a 2% daň z obratu 203 Kč 80 h), totiž zbytku celej kúpnej ceny dodaných strojov; tým bolo vraj pravoplatne vyslovené, že zmienená smluva bola platná a preto jestvoval po práve aj nárok obžalovaných na províziu.

Námietka táto je bezzákladná. Ako bolo už uvedené, k uzavreniu zmienenej zmluvy medzi poškodeným a firmou Bří P. došlo len následkom trestnej činnosti obžalovaných, totiž následkom úskočného uvedenia poškodeného v omyl o záväzku, možnosti a schopnosti obžalovaných zaplatiť zaňho jednu tretinu kúpnej ceny. Nebyť onoho uvedenia v omyl, nebolo by došlo ani k uzavreniu zmluvy a nebol by sa tak uskutočnil ani predpoklad nároku obžalovaných na províziu. Nešlo tedy o majetkový prospech, na ktorý by boli mali obžalovaní zákonný nárok ešte pred začatím trestnej činnosti. Len ten, kto uplatňuje majetkový prospech, na ktorý má právny nárok na základe iného, s terajšou jeho činnosťou nijako nesúvisiaceho zákonného dôvodu, nedopúšťa sa podvodu, hoci použije úskočnosti, aby dosiahol od zaviazaného onoho plnenia. Pri uplatňovaní námietky, že poškodený nebol úskočne uvedený v omyl, prechádzajú obžalovaní mlčaním práve ono opätovne už zmienené zistenie nižších súdov o tom, čo predstierali obžalovaní proti pravde o majetkových pomeroch obžalovaného J. Ch. a o jeho vzťahu k firme Bří P. Že tieto tvrdenia obžalovaných treba označiť za úskočné uvedenie v omyl, nepotrebuje bližšieho odôvodnenia. Vykazuje tedy činnosť obžalovaných všetky náležitosti skutkovej podstaty zločinu podvodu podľa § 50 tr. nov. a § 380 tr. z.

Čís. 5424.

Odsudzujúci rozsudok odvolacieho súdu stáva sa pravoplatným dňom, kedy najvyšší súd odmietol alebo zamietol opravný prostriedok proti nemu podaný (§ 494, odst. 2 tr. p.). S hľadiska § 446, odst. 1 tr. p. nemení na tom nič okolnosť, že treba ešte v smysle § 7, odst. 2 zákona čis. 562/1919 Sb. z. a n. dodatočne riešiť, či má byť odsúdenému povolený podmienený odklad výkonu trestu alebo nie.

Odmietol-li krajský súd, nesprávne vykladajúc zákon v otázke, kedy je rozsudok pravoplatný, jednať o merite žiadosti o obnovu trestného pokračovania, je tým porušený zákon.

(Rozh. zo dňa 12. novembra 1935, Zm III 529/35.)